

ÁLT/254-1/2020

Döntéshozatal:

Egyszerű többség

Tárgyalja:

- Ügyrendi, Jogi és Pénzügyi Bizottság
- Terület- és Vidékfejlesztési Bizottság
- Nemzetközi Kapcsolatok és Határmenti Együttműködés Bizottsága

B E S Z Á M O L Ó

- a Megyei Közgyűléshez –

a Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás tevékenységéről

Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás
4600 Kisvárda Szent László utca 7-11. Magyarország

**Європейське об'єднання територіального співробітництва
з обмеженою відповідальністю ТИСА**
88008 Ужгород пл. Народна 4. Україна

**Tisza European Grouping for
Territorial Cooperation Liability Limited**

A Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás tájékoztatója a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés számára

Magyarország Kormánya támogatásával a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, Kisvárda Város Önkormányzata, és a Kárpátaljai Megyei Tanács (Ukrajna) létrehozta a Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulást (továbbiakban: Tisza ETT), melyet a 2015/S 227-414191 szám alatt regisztráltak, s a Külgazdasági és Külügyminisztérium 19. sorszám alatt 2015. október 26-án vette nyilvántartásba. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat az 53/2015 (IX.25.) önkormányzati határozatával döntött a Tisza ETT megalapításáról, mellyel a határ menti együttműködés új dimenzióba lépett. A Tisza ETT az első olyan kezdeményezés Európában, amelyet egy EU-tagállam (Magyarország) és egy nem EU-s állam (Ukrajna) hozott létre.

A megalakulás óta eltelt több mint 4 évben a Társulás folyamatosan szélesítette tevékenységi körét, bemutatkozó fórumokat szervezett és építette partnerkapcsolatait, valamint azonosította az általa lefedett terület problémáit és azok megoldására forrástérképezést végzett.

Európában egyedülálló módon Magyarország **Külgazdasági és Külügyminisztériuma** az Európai Területi Társulások működésének támogatására minden évben pályázati kiírást tesz közzé, ezen 2019-ben is a Tisza ETT sikeresen szerepelt. Ennek eredményeként a Külgazdasági és Külügyminisztérium vissza nem térítendő támogatásban részesítette a Társulást, mely a működési költségek egy részét fedezte. A projekt keretein belül kidolgozásra került egy Megyei hulladékgazdálkodási stratégia Kárpátalja megye vonatkozásában, ahol magyarországi mintára olyan települési szilárdhulladék-gyűjtési és kezelési rendszer működése kerül kidolgozásra, mely megfelel mind az Európai Unió vonatkozó követelményeinek, mind az ezekkel harmonizáló hazai és nemzetközi jogszabályi előírásoknak. A stratégia és koncepció megfelelő megalapozottsággal,

valamint ütemezett megvalósíthatósági tervvel készült el, magyar és ukrán nyelveken, magyarországi és ukrainai szakértők bevonásával.

A Tisza ETT az elmúlt időszakban több pályázatot és kérelmet is benyújtott céljai megvalósításának érdekében.

A Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna ENI Határon Átnyúló Együttműködési Program 2014-2020 keretében a **Tisza ETT két pályázatot nyújtott be fő pályázóként.**

Infrastrukturális (LIP) pályázatunk az egyik legégetőbb határon átnyúló probléma, a szilárdhulladék kezelésének kérdését célozta meg. A pályázat elnevezése: **Theory for Everybody, Practice for Everyone in the Cross-Border Region/Zero Waste.**

A pályázat keretében a Makkosjánosi hulladékudvarban alakítunk ki depóniát és indítunk be hulladékválogató üzemet. A magyarországi oldalon, Kisvárdán egy biogázüzem épül, amely hatékonyabbá teszi a hulladékgazdálkodást a régióban. A partnerek ezen felül a szakmai tudástranszferben és a szemléletformálásban is együttműködnek, ezzel is biztosítva a környezettudatos és fenntartható hulladékgazdálkodás lehetőségét, mind a lakossági, mind a szolgáltatói oldalon. A hosszú távú fenntarthatóság érdekében a Tisza ETT közreműködésével önkormányzati társulás alakul Kárpátalján, amely szervezi és működteti a térség hulladékgazdálkodását a projekt lezárását követően. Az ehhez szükséges önkormányzati szándéknyilatkozatok már rendelkezésre állnak. A pályázat a Közös Monitoring Bizottság döntése alapján 6.900.177,06 euró helyett 5.000.000,00 euró támogatást kap. A szerződés aláírására csak akkor kerülhet sor, ha a Közös Monitoring Bizottság által felsorolt a projektminőség-értékelése során elvárt költségcsökkentés a vállalt indikátorok fenntartásával teljesül. A projekt előkészítése és megvalósítása során szakmai projektpartnerünk a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság, a Kárpátalja Megyei Regionális Fejlesztési Ügynökség és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Települési Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás. Az érintett partnerek vezetői szintű egyeztetéseit követően döntés született arról, hogy a magyar vezető kedvezményezettként és egyben magyar ajánlatkérői minőségben eljáró Tisza ETT a beruházások tényleges költségeinek meghatározására feltételes közbeszerzési eljárást kell, hogy lefolytasson. A közbeszerzési eljárás előkészítése és sikeres lebonyolítása érdekében felelős akkreditált közbeszerzési tanácsadó működik közre. Várhatóan a feltételes közbeszerzési eljárás lezárulását követően kerülnek benyújtásra a költségcsökkentést tartalmazó hivatalos dokumentumok a JTS számára.

Amennyiben a JTS a pályázatra vonatkozó módosításokat elfogadja, sor kerül a támogatási szerződés aláírására.

Amennyiben a JTS a pályázatra vonatkozó módosításokat elfogadja, sor kerül a támogatási szerződés aláírására.

A második nyílt egykörös pályázati felhívásra főpartnerként benyújtott pályázat is összhangban van a Tisza ETT kiemelt céljaival a Természeti források revitalizációjának környezeti vizsgálata Aknaszlatinán a Felső-Tisza-medence további szennyezésének megakadályozása érdekében egy átfogó monitoring rendszer kialakításával *(Environmental Assessment for Natural Resources Revitalization in Solotvyno with an overarching view to preventing the further pollution of the Upper-Tisza Basin through the preparation of a complex monitoring system (REVITAL I))*. A pályázat előkészítése az Európai Bizottság Tanácsadói Küldöttsége tanulmányának javaslatai alapján került kidolgozásra és benyújtásra. A pályázat Magyarország Külgazdasági és Külügyminisztériuma Duna Régió Stratégia Miniszteri Biztosi Titkárságának kezdeményezésére és támogatásával készült el és valósul meg 2019. szeptember 01 és 2021. augusztus 30. között. A projekt költségvetése: 1 075 817,59 euró. A projekt várható eredménye: olyan komplex geológiai, hidrogeológiai felmérés, illetve a vízmennyiségre, vízminőségre is kiterjedő alapállapot vizsgálat robot technika felhasználásával, mely alapján kidolgozható egy megfelelő Regionális Fejlesztési Terv, illetve egy komplex helyi monitoring rendszer terve, mely rövid, közép és hosszútávon biztosít kiindulási helyzetet a döntéshozók számára a szükséges beavatkozások megtételére, illetve további tervezésre, kivitelezésre. A támogatási szerződés ünnepélyes aláírására 2019. augusztus 29-én került sor. A nyitókonferencia és sajtótájékoztató 2019. november 28-án került megrendezésére Ungváron, a Tisza ETT szervezésében. Ezt követően indultak a közbeszerzési eljárások minden partnernél, így a Tisza ETT is sikeresen lefolytatta a külső szakértők bevonására vonatkozó eljárást, megtörtént az eszközbeszerzés (irodai eszközök). A Miskolci Egyetem és a Geogold Kárpátia Kft. szakértői március 16-20 között tervezték az első terepi bejárást Aknaszlatinán, melynek függvénye lett volna a további pontos munkaterv. Sajnos a COVID-19 pandémia következtében a tervezett helyszíni látogatások, terepbejárások mindez idáig nem valósulhattak meg. Azonban folytatódtak a projektpartnerekkel való egyeztetések skype konferencia keretein belül. Mikhailo Ravis, a Kárpátaljai Megyei Tanács elnöke, a Tisza ETT társelnöke közbenjárásának köszönhetően május 26-án megkaptuk Ukrajna Gazdaságfejlesztési, Kereskedelmi és Mezőgazdasági Minisztériumának az engedélyét a bányaterületen történő munkavégzéshez, június 03-án pedig az "Aknaszlatinai Sóbánya Felszámolására Irányuló Termelési Igazgatóság" Állami Vállalat megbízott igazgatójának jóváhagyását is a helyszíni munkálatokhoz. 2020. június 1-én Mikhailo Ravis Tisza ETT társelnöke szakmai találkozót tartott a kárpátaljai illetékes hatóságok képviselőinek részvételével (határőrség, vámügy, rendkívüli helyzetek állami szolgálata, illetékes igazgatóságok és főosztályok vezetői). A

résztevők teljes támogatásukról biztosították a projekt sikeres megvalósítását. Ezek alapján Ukrajna-Magyarország határnyitását követően megkezdődhet a terepi munka Aknaszlatinán.

A CESCO és a Tisza ETT több éves együttműködésének köszönhetően 2018 novemberében felkérést kaptunk Alina Tatarenko, az ET Ukrajnai képviselőétől közös képzés megszervezéséről. Így határon átnyúló együttműködési vezetői akadémia indult az Európa Tanács és a KKM támogatásával, a CESCO és a Tisza ETT együttműködésében. A határon átnyúló együttműködési vezetői akadémia egy tanulási és akcióprogram helyi önkormányzatok vezető tisztségviselői (polgármester, alpolgármester, jegyző, osztályvezetők, intézményvezetők) és választott képviselői számára. A projekt keretében összesen 24 helyi vezetők az Európa Tanács segítségével történő felkészítésére, valamint 2-2 helyi tréner szakmai képzésére került sor, a határ menti együttműködések témájában. A képzést elvégzők számára a tanúsítványok átadása 2019. szeptember 12-én történt.

A Társulás nemzetközi konferenciát szervezett 2019. szeptember 20-án „A területi társulások létrehozásának és működésének pozitív hatása a gazdaság fejlődésére az Európai Unióban és annak külső határán” 18/2019 (02.08) elnevezéssel. A rendezvény a Pallas Athéné Domus Educationis Alapítvány támogatásával valósult meg. Célja: az európai területi társulások működésével kapcsolatos aktuális gazdasági, pénzügyi, jogi kérdések megvitatása, elemzése. Vonatkozó kutatói hálózat kialakítása a CESCO, az Ungvári Nemzeti Egyetem és Ukrajna Tudományos Akadémiája kutatóinak bevonásával annak érdekében, hogy a 2018. szeptember 4-én Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa által elfogadott a határon átnyúló kapcsolatokra vonatkozó egyes törvényekben alkalmazott módosításokról szóló törvény értelmében, hogyan legalizálható az ETT-k bejegyzése és működése Ukrajnában, hogyan terjeszthető ki más, EU-s országok határmenti térségeire vonatkoztatottan azok tevékenysége, továbbá annak vizsgálata, hogy hogyan valósítható meg az európai és magyarországi jó gyakorlatok meghonosítása a térség gazdasági potenciáljának erősödése érdekében. Közvetlen cél az volt, hogy a Tisza ETT példáján keresztül ösztönözzük területi társulások létrehozását az EU külső határán, vonatkozó kutatás keretében feltárva ennek lehetséges módjait és hatásait a határmenti régiók gazdasági és pénzügyi fejlődésre. A rendezvényen lehetőséget biztosítottunk sikeresen működő ETT-k számára, hogy bemutassák elért eredményeiket. Résztevők száma meghaladta a 150 főt. A vonatkozó kutatás kiadvány formájában jelent meg 150 példányban, melynek magyar nyelvre való fordítását és nyomdai költségeit Magyarország Külgazdasági és Külügyminisztériuma támogatta.

2020. február 10–11-én Ungváron közös nemzetközi rendezvények lebonyolítására került sor a határokon átnyúló együttműködés fejlesztéséért. Az első rendezvény tudományos kerekasztal megbeszélés volt „Ukrajna határokon átnyúló együttműködésének fejlesztése az európai integráció viszonylatában: jelenlegi helyzet, kihívások, távlatok”. A második rendezvény továbbképzési alkalom volt „Jogi keretek és európai eszközök” címmel, az Ungvári Nemzeti Egyetem Jogi Kara Továbbképzési Központjának köztisztviselői beosztásban dolgozó hallgatói számára. A rendezvények szervezői a következő intézmények voltak: Ukrajna Nemzeti Tudományos Akadémiája Jogi és Gazdaságtudományi Kutatások Intézete, az Ungvári Nemzeti Egyetem Jogi Kara, az Ungvári Nemzeti Egyetem Jogi Kara Köztisztviselői Továbbképzési Központja, a Határokon Átnyúló Kezdeményezések Közép-Európai Segítő Szolgálat (CESCI), a Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás (Tisza ETT), valamint az Európa Tanács „Decentralizáció és önkormányzati reform Ukrajnában” Programja. A rendezvények előadói között olyan neves tudományos szakemberekkel találkozhattunk, mint LAZUR Jaroslav, az Ungvári Nemzeti Egyetem Jogi Karának dékánja, a jogtudományok doktora, professzor, USTIMENKO Volodymyr, Ukrajna Nemzeti Tudományos Akadémia Jogi és Gazdaságtudományi Kutatások Intézetének igazgatója, a jogtudományok doktora, professzor, OCSKAY Gyula, a Határokon Átnyúló Kezdeményezések Közép-Európai Segítő Szolgálat (CESCI) főtitkára, HIMINEC Vasil, a Stratégiai Kutatások Nemzeti Intézete Nyugati Régió Kutatási Osztályának ungvári vezetője, a közgazdaságtudományok doktora, professzor, SEMBER Stepan, Ukrajna Tudományos Akadémiája Kárpátaljai Társadalomgazdasági és Humanitárius Tanulmányi Központjának igazgatója, a közgazdaságtudományok kandidátusa, egyetemi docens, JEVCSÁK Judit, a Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Társulás igazgató-helyettese, GUK Andrii, az Európa Tanács „Decentralizáció és önkormányzati reform Ukrajnában” Programjának programmenedzsere, SANCHENKO Alevtina, Ukrajna Nemzeti Tudományos Akadémia Jogi és Gazdaságtudományi Kutatások Intézete Közgazdaságtan Szakpolitikai és Emberi Jogi Központjának vezetője, a jogtudományok doktora, tudományos munkatárs. A kerekasztal résztvevői eszmecsere folytattak a határokon átnyúló együttműködés fejlesztésének aktualitásairól, mint a modern Ukrajna gazdasági fejlődésének fontos tényezőjéről; a határokon átnyúló együttműködés európai elképzeléseiről, Ukrajna lehetőségeiről és kilátásairól az európai integráció összefüggésében; a határokon átnyúló együttműködés kibővítésének társadalmi-gazdasági alapjairól, a Kárpátaljai Regionális Fejlesztési Stratégia 2021-2027 tükrében; új mechanizmusok bevezetéséről Ukrajna és az EU közötti együttműködés vonatkozásában, az elért politikai és jogi eredményekről, valamint a jó gyakorlatok terjesztéséről a Tisza Korlátolt Felelősségű Területi Társulás Európai tapasztalatai alapján; a partnerség megerősítéséről a tudományos és gyakorlati lehetőségek megszilárdítása érdekében Ukrajna és az európai országok között a határokon átnyúló együttműködés előmozdítása és fejlesztése céljából; az Európa Tanács

jogi vívmányairól, a határokon átnyúló együttműködés kérdésében az „Európa határok nélkül” koncepció keretében, és egyéb fontos témákról.

A rendezvény zárásaként ünnepélyes keretek között háromoldalú együttműködési szándéknyilatkozat aláírására került sor Ukrajna Nemzeti Tudományos Akadémiája Jogi és Gazdaságtudományi Kutatások Intézete, az Ungvári Nemzeti Egyetem Jogi Kara és a Határokon Átnyúló Kezdeményezések Közép-Európai Segítő Szolgálata (CESCI) között.

A Külgazdasági és Külügyminisztérium Duna Régió Stratégia Osztályának felkérésére partnerként kívántunk részt venni a „MUNIPARE - Resilient municipalities in the Danube Region” projektben. A projekt célja az együttműködés támogatása a települési és regionális kockázatok csökkentése területén, összhangban a Duna Régió Stratégia Magyar társkoordinálású PA5 (környezeti kockázatok) prioritási területének céljaival. A projekt keretében biztosítva lett volna a háttér a térség települései, városai és régiói számára, hogy egymással együttműködve olyan kockázatkezelési stratégiákat dolgozhassanak ki, amelyek követik a nemzetközi előírásokat, különösen az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) katasztrófákkal kapcsolatos kockázatok kezelésére vonatkozó előírásait. A projekt az „EEA and Norway Grants 2014-2021” („Norvég Alap”) regionális együttműködési támogatására került benyújtásra. Költségvetésének nagyságrendje összesen 400 millió Ft. A pályázat nem került a támogatottak közé.

A Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna ENI Határon Átnyúló Együttműködési Program 2014-2020 keretében meghirdetett 3. pályázati felhívásra a TISZA ETT több projektet is benyújtott.

A Tisza ETT, mint Vezető partner „A Jégkár elhárítási rendszer kiépítése a határmenti régióban” címmel nyújtott be pályázatot, melynek megírására a Külgazdasági és Külügyminisztérium nyújtott támogatást. A projekt közvetlen célja egy olyan megvalósíthatósági tanulmány kidolgozása, amely Kárpátalján jégeső elhárító rendszer létrehozását vizsgálja, együttműködésben Szabolcs-Szatmár-Bereg és Szatmár megyékkel. Hosszú távú cél a rendszer kiépítése Kárpátalján és a határ menti térség teljes területén, ezzel a szélsőséges időjárási viszonyok okozta károk mérséklése. Partnerek: Kárpátaljai Hidrometeorológiai Központ (Ukrajna), Kárpátalja Regionális Fejlesztési Ügynökség (Ukrajna), Szatmár Megyei Tanács (Románia). Teljes költségvetés: 519.427,06 EUR. A pályázati anyag első körben elvégzett ellenőrzése megtörtént, hiánypótlás benyújtására nem volt szükség.

A Tisza ETT partnere a 3. tematikus célkitűzés 1. prioritására benyújtott „ARSOLUT – Kiterjesztett valóság alapú megoldások a határ menti régió turisztikai attrakcióinak fejlesztésében” című projektnek, melynek a teljes költségvetése 733.000 EUR.

Továbbá partnerként szerepel a Társulásunk egy hulladékgazdálkodási projektben, melynek a Vezető pályázója a Kárpátaljai Megyei Tanács Ügynöksége.

A Tisza ETT megalakulásával a két ország közötti kapcsolatok új lendületet kaptak, bővült az EU külső határain keresztül folyó határon átnyúló együttműködési lehetőségek köre. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye mellett Kárpátalja megye is egyedülálló lehetőséget kapott közös határon átnyúló befektetési és szociális projektek megvalósítására.

A Társulás az alapításakor meghatározott célokkal összhangban további pályázati lehetőségek felkutatását végzi. Bízunk abban, hogy nagyobb volumenű fejlesztési projektek beindításával a Tisza ETT hozzájárul Magyarország keleti térsége, valamint Ukrajna legnyugatibb megyéje Európához történő felzárkóztatásához, a határtérség problémáinak közös kezeléséhez.

Kisvárdra, 2020. június 15.

Tisztelettel:

Szabóné Cap Andrea
Szabóné Cap Andrea

igazgató

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
.../2020. (VI.25.)
önkormányzati határozata

a Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás tevékenységéről

A Megyei Közgyűlés

a Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás tevékenységéről szóló beszámolóját jóváhagyólag tudomásul veszi.

A határozatot kapják:

1. Szabóné Cap Andrea, a Tisza ETT igazgatója, 4600 Kisvárda, Szent I. u. 7-11.
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza 2020. június 25.